OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ

**Lausunto**

16.9.2024

VN/3578/2024
VN/3578/2024-OKM-40

Eduskunta, Sivistysvaliokunta

# Opetus- ja kulttuuriministeriö: VNS 4/2024 vp Kansainvälisten taloussuhteiden ja kehitysyhteistyön selonteko

Opetus- ja kulttuuriministeriö kiittää mahdollisuudesta tulla kuultavaksi kansainvälisten taloussuhteiden ja kehitysyhteistyön selonteosta. Ulkoministeriö on konsultoinut opetus- ja kulttuuriministeriötä selonteon valmistelussa (etenkin prosessin alussa).

Opetus- ja kulttuuriministeriö pitää hyvänä, että Suomi nojautuu kehityspolitiikassaan ja kehitysyhteistyössään **omiin vahvuusalueisiinsa**, joissa Suomella on hyvät mahdollisuudet tukea kestävää kehitystä.

Tuemme valittuja painopisteitä 1) **naisten ja tyttöjen oikeuksien**, ml. seksuaali- ja lisääntymisterveyden ja -oikeuksien vahvistaminen, 2) **koulutus ja 3) ilmastotoimet**. Lisäksi pidämme hyvänä selonteon vahvaa painotusta **digitalisaatioon**. Kokonaisuuksia on katsottava poikkileikkaavasti.

Kansakuntien **osaamispääoman vahvistaminen** on edellytys niin **kilpailukyvyn, tasa-arvon, demokratian kuin ilmastokestävyydenkin** saavuttamiseksi. Osaamispääomaa tarvitaan digitaalisessa ja puhtaassa siirtymässä, ja innovaatioekosysteemien vahvistamisessa. **Koulutus on kestävän kehityksen keskiössä**.

Suomeen kohdistuu edelleen suurta kansainvälistä kiinnostusta koulutussektorin kehittämiseen liittyvissä kysymyksissä. Pidämmekin tärkeänä, että koulutus on tunnistettu myös Suomen **maakuvan** vahvuusalueiksi. Suomella on oman koulutusjärjestelmänsä maailmanlaajuisen arvostuksen johdosta mahdollisuus ja velvollisuus osallistua pitkäjänteisesti **globaalin oppimisen kriisin ratkaisemiseen**.

Pidämme tärkeänä, että Suomi näkyy ja vaikuttaa globaaleilla foorumeilla. **Monenkeskinen yhteistyö** tarjoaa Suomelle ikkunan globaaliin näkyvyyteen ja vaikuttamiseen. Etenkin resurssien supistuessa tulee kiinnittää huomiota monenkeskisen yhteistyön rajapintaan sektoriministeriöiden ja UM:n välillä, jotta toiminta olisi mahdollisimman vaikuttavaa. Tämä on tärkeää etenkin tilanteessa, kun Suomi valmistautuu kampanjoimaan YK:n turvaneuvostoehdokkuuden puolesta.

Selonteossa linjattujen alueellisten painotusten osalta tuemme sitä, että **Ukrainan** osuus Suomen kehitysyhteistyöstä painottuu, mutta pidämme tärkeänä myös kirjausta yhteistyön jatkamisesta pitkäaikaisten kumppanien kanssa etenkin **Afrikassa**. Väestöpohjaltaan maailman nuorimman mantereen yhteiskuntakehitys on ratkaisevassa asemassa, kun pyrimme kestävään kehitykseen globaalisti. Afrikka on myös EU:lle kasvavan tärkeä kumppani. Pidämme tärkeänä, että Afrikka-strategian toimeenpanoa jatketaan ja kehitetään tasa-arvoisia kumppanuuksia Afrikan maiden kanssa.


| **Postiosoite**<br>**Postadress**<br>**Postal Address** | **Käyntiosoite**<br>**Besöksadress**<br>**Office** | **Puhelin**<br>**Telefon**<br>**Telephone** | **Faksi**<br>**Fax**<br>**Fax** | **s-posti, internet**<br>**e-post, internet**<br>**e-mail, internet** |
|---|---|---|---|---|
| Opetus- ja kulttuuriministeriö | | | | |
| PL 29<br>00023 Valtioneuvosto | Meritullinkatu 10<br>Helsinki | 0295 16001<br>+358 295 16001 | 09 135 9335<br>+358 9 135 9335 | kirjaamo.okm@gov.fi |

Tuemme tavoitetta vahvistaa **monitoimijayhteistyötä** koulutussektoriin liittyvässä yhteistyössä. Suomalaisilla toimijoilla – oppilaitoksilla, korkeakouluilla, kansalaisjärjestöillä ja yksityisen sektorin toimijoilla – on huomattavaa asiantuntemusta järjestelmätason kehittämisestä. On tärkeää vahvistaa **Team Finland –yhteistyötä** myös palveluviennin osalta ja sitä kautta edistää niin koulutuksen kuin esimerkiksi luovien alojen toimijoiden edellytyksiä päästä osaksi kansainvälisten, ml. **EU:n ja kehitysrahoituslaitosten** rahoittamien hankkeiden toimeenpanoa.

**Resurssien ohentuessa** on entistä tärkeämpää, että Valtioneuvosto toimii yhteneväisesti ja sektorit, ministeriöt ja valtionhallinnon eri toimijat yhdistävät entistä tehokkaammin omat toimintonsa. Vain sillä tavoin voidaan varmistua siitä, että Suomi kokonaisuutena toimii **strategisesti**, **vaikuttavasti ja johdonmukaisesti.**

Kati Anttalainen, opetusneuvos

Kansainvälisten asiain sihteeristö, opetus- ja kulttuuriministeriö

Liitteet

Jakelu

Tiedoksi